FELSZABADULTUNK

1945 1965

BIBLIOGRÁFIA

FELSZABADULTUNK

BIBLIOGRÁFIA

FEJÉR MEGYE FELSZABADULÁSÁNAK 20. ÉVFORDULÓJÁRA

SZÉKESFEHÉRVÁR

1964.

Összeállította:

A VÖRÖSMARTY MIHÁLY MEGYEI KÖNYVTÁR
MÓDSZERTANI CSOPORTJA

A borítólapot tervezte:

NEMÉNYI LÁSZLÓ

Kiadja: Az MSZMP Fejér megyei Bizottsága

Felelős kiadó: Lévai András 64. 12., 7352 Szekesfehérvári Nyomda

ELŐSZÓ

Székesfehérvár először 1944. december 24-én szabadult fel, véglegesen 1945. március 23-án. Utolsóként Mátyásdomb és Velence, ez a két földrajzilag is egymástól messze eső község, 1945. március 27-én. Az utolsó magyarországi faluból pedig április 4-én takarodtak ki a fasizmus hadai. Megyénk tehát, hosszú hónapokon keresztül véres háborúk színtere volt, a fasizmus utolsó vonaglásainak végakordjaként. Mindenki tudja, hogy a szovjet csapatok bevonulása a háború végét jelenti. Mégis, átmenetileg újból és újból páncélosok, gépfegyverek, aknavetők borították lángba a kis községek, falvak és városok még el sem hamvadt zsarátnokait, romos üszkeit. Hősök és hőstettek születtek ezekben a napokban, akiknek neve és tette talán sosem kerül napvilágra. A nép egyszerű fiai, szovjet katonák, szabadságszerető emberek történelmet írtak ezekben a napokban

A felszabadulási bibliográfia összeállításának célja az volt, hogy segítséget nyújtsunk megyénk felszabadításáról alkotott kép hű megrajzolásában, hogy megidézzük a történelmet azok számára is, akik akkor vagy sokkal később születtek, s hogy beszédessé váljék e néhány hónap heróikus küzdelme. Képet kívántunk rajzolni ezen felül arról, miként indult meg az élet a romokon, hoztuk helyre a gyárainkat, s a bomba szaggatta földeken sarjadó első füvek mint szöktek kalászba. Ennek felidézéséhez kívántunk némi segítséget nyújtani.

TÁJÉKOZTATÓ
a bibliográfia használatához.

Bibliográfiai összeállításunkban nem törekedtünk teljességre, mivel a rendelkezésünkre álló idő több anyag összegyűjtését nem tette lehetővé, de sok anyag nem is volt hozzáférhető. A Fejér megyére vonatkozó írásokon kívül az országos jellegű anyagból is felvettük azt, ami szükséges volt megyénk eseményeinek az ország általános helyzetébe való beillesztéséhez.

A felszabadulás utáni időszak eseményeit tartalmazó fejezetekben a cikkeket, tanulmányokat időrendben adjuk. Az első fejezetekben és a szépirodalmi művek csoportjában a felsorolás a szerző, illetve a cím sorrendjében történt. Ezt az események nem egyidejű, hanem későbbi feldolgozása, illetve megjelenése indokolja.

A felvett művek a Vörösmarty Mihály Megyei Könyvtárban jórészt megtalálhatók. A többi mű lelőhelyéről és használatának lehetőségeiről a Megyei Könyvtár tájékoztató szolgálata nyújt felvilágosítást.

FELSZABADULÁSI ESEMÉNYNAPTÁR

Húsz éve szabadultak fel megyénk helységei a német megszállás alól.

A felszabadulás időpontját szemtanúk, a felszabadítás hacait átélők visszaemlékezéseiből merítettük. Az összeállításhoz segítséget nyújtott az MSZMP Fejér megyei Bizottsága.

1944.	*december 3.*	Előszállás
	december 4.	Baracs, Kisapostag, Nagykarácsony, Alap, Alsószentiván, Cece, Vajta
	december 5.	Dunapentele (Dunaújváros).
	december 6.	Ercsi, Mezőfalva, Sárbogárd.
	december 7.	Perkáta.
	december 8.	Ráckeresztúr. Sárosd.
	december 20.	Besnyő.
	december 21.	Baracska. Kajászó, Martonvásár.
	december 22.	Nadap, Vál.
	december 23.	Alcsutdoboz, Bodmér, Vértesboglár.
	december 24.	Gyúró, Lovasberény, Pákozd, Pátka, Sukoró, Tordas. Bicske. Etyek, Felcsut, Szár, Tabajd, Ujbarok, Vértesacsa.
	december 25.	Csabdi, Csákvár.
	december 26.	Gánt.
1945.	*január 18.*	Sarkeresztúr
	január 20.	Vereb
	január 23.	Nagyveny im.
	január 28.	Pazmánd
	január 31.	Adony.
	február 2.	Iváncsa, Pusztaszabolcs, Rácalmás.
	február 3.	Szabadegyháza.
	február 5.	Hantos.
	február 6.	Mány.
	február 28.	Sárszentágota

március 7.	Sárszentmiklós.
március 12.	Pusztaegres, Kápolnásnyék. Kőszárhegy.
március 15.	Zámoly.
március 16.	Nagylók.
március 17.	Lajoskomárom. Csákberény, Fehérvárcsurgó, Pusztavám.
március 18.	Igar, Magyaralmás, Csósz. Csór, Iszkaszentgyörgy, Soponya.
március 19.	Balinka, Bodajk, Csókakő, Guttamási, Isztimér, Söréd, Lepsény.
március 20.	Mezőkomárom, Bakonykuti, Tác.
március 21.	Balatonbozsok, Füle, Kisláng, Polgárdi, Sárkeszi, Dég, Mezőszilas, Sáregres, Bakonycsernye.
március 22.	Aba. Mezőszentgyörgy, Nagyveleg, Seregélyes, Szabadhídvég, Úrhida.
március 23.	Gárdony, Moha, Székesfehérvár.
március 24.	Sárkeresztes, Mór.
március 25.	Jenő, Nádasdladány, Sárszentmihály, Káloz.
március 26.	Enying, Szabadbattyán.
március 27.	Mátyásdomb, Velence.

FEJÉR MEGYE HELYSÉGEINEK FELSZABADULÁSA A NÉMET MEGSZÁLLÁS ALÓL

ABA	1945. március 22.
ADONY	1945. január 31.
ALAP	1944. december 4.
ALCSUTDOBOZ	1944. december 23.
ALSÓSZENTIVÁN	1944. december 4.
BAKONYCSERNYE	1945. március 21.
BAKONYKÚTI	1945. március 20.
BALATONBOZSOK	1945. március 21.
BALINKA	1945. március 19.
BARACS	1944. december 4.
BARACSKA	1944. december 21.
BESNYŐ	1944. december 20.
BICSKE	1944. december 24.
BODAJK	1945. március 19.
BODMÉR	1944. december 23.
CECE	1944. december 4.
CSABDI	1944. december 25.
CSÁKBERÉNY	1945. március 17.
CSÁKVÁR	1944. december 25.
CSÓKAKŐ	1945. március 19.
CSÓR	1945. március 18.
CSŐSZ	1945. március 18.
DÉG	1945. március 21.
DUNAPENTELE (DUNAÚJVÁROS)	1944. december 5.
ELŐSZÁLLÁS	1944. december 3.
ENYING	1945. március 26.
ERCSI	1944. december 6.
ETYEK	1944. december 24.
FEHÉRVÁRCSURGÓ	1945. március 17.
FELCSUT	1944. december 24.
FÜLE	1945. március 21.
GÁNT	1944. december 26.
GÁRDONY	1945. március 23.
GUTTAMÁSI	1945. március 19.
GYÚRÓ	1944. december 24.

HANTOS	1945. február 5
IGAR	1945. március 18
ISZKASZENTGYÖRGY	1945 március 18
ISZTIMÉR	1945 március 19
IVÁNCSA	1945 február 2
JENŐ	1945. marcius 25
KAJÁSZÓ	1944 december 21
KALOZ	1945 marcius 25
KÁPOLNASNYÉK	1945 marcius 12.
KISAPOSTAG	1944 december 4.
KISLÁNG	1945 március 12
KŐSZÁRHEGY	1945 március 12
LAJOSKOMÁROM	1945 március 17
LEPSÉNY	1945 március 19
LOVASBERÉNY	1944 december 24.
MAGYARALMÁS	1945 március 18
MÁNY	1945 február 6
MARTONVÁSÁR	1944 december 21
MATYASDOMB	1945 március 27
MEZŐFALVA	1944 december 6
MEZŐKOMÁROM	1945 március 20
MEZŐSZENTGYÖRGY	1945 március 22
MEZŐSZILAS	1945 március 21
MOHA	1945 március 23
MÓR	1945 március 24
NADAP	1944 december 22
NADASDLADÁNY	1945 március 25
NAGYKARACSONY	1944 december 4
NAGYLÓK	1945 március 16
NAGYVEREG	1945 március 22
NAGYVENYIM	1945 január 23
PAKOZD	1944 december 24
PATKA	1944 december 24
PÁZMÁND	1945 januar 28
PERKÁTA	1944 december 7
POLGÁRDI	1945 március 21
PUSZTAEGRES	1945 marcius 12
PUSZTASZABOLCS	1945 február 2
PUSZTAVÁM	1945. március 17
RÁCALMÁS	1945 február 2
RÁCKERESZTÚR	1944 december 8
SÁRBOGARD	1944 december 6
SAREGRES	1944 november 21

SÁKERESZTES	1945. március 24.
SÁRKERESZTÚR	1945. január 18.
SÁRKESZI	1945. március 21.
SÁROSD	1944. december 8.
SÁRSZENTÁGOTA	1945. február 28.
SÁRSZENTMIHÁLY	1945. március 25.
SÁRSZENTMIKLÓS	1945. március 3
SEREGÉLYES	1945. március 22.
SOPONYA	1945. március 18.
SÖRÉD	1945. március 19.
SUKORÓ	1944. december 24.
SZABADBATTYÁN	1945. március 26.
SZABADEGYHÁZA	1945. február 3.
SZABADHÍDVÉG	1945. március 22.
SZÁR	1944. december 24.
SZÉKESFEHÉRVÁR	1945. március 23.
TABAJD	1944. december 24.
TÁC	1945. március 20.
TORDAS	1944. december 24.
ÚJBAROK	1944. december 24.
ÚRHIDA	1945. március 22.
VAJTA	1944. december 4.
VÁL	1944. december 22.
VELENCE	1945. március 27.
VEREB	1945. január 20.
VÉRTESACSA	1944. december 24.
VÉRTESBOGLÁR	1944. december 28.
ZÁMOLY	1945. március 15

I. A FASIZMUS RÉMTETTEI FEJÉR MEGYÉBEN

(Német megszállás – nyilas terror)

1. Aki négy sebből vérezve szökött meg a tömegsírból. = Fehérvári Névszava. 1946. 101. sz.
(Hogyan végeztek ki száznál több fehérvári cigányt a nyilasok.)

2. Eddig négy munkaszolgálatos hulláját — köztük három fehérvárit — találtak meg a volt nyilasház tömegsírjában. Pintér József beismerte: hat gyilkosságra adott ki parancsot. = Fehérvári Hírek. 1946. január 9.

3. Egy csendőralezredes parancsára gyilkolták meg dr. Koch Lászlót. Drámai beszélgetés a mártír orvos özvegyével. = Fehérvári Hírek. 1945. április 15.

4. Egy ember elesik. = Fejér megyei Hírlap. 1960. április 1.
(Dr. Koch László utolsó óráiról szóló visszaemlékezések.)

5. Életfogytiglani kényszermunkára ítélte a népbíróság Verzsényi Károly volt csendőralezredest. = Fehérvári Népszava. 1946. március 26.
(Verzsényi Károly a székesfehérvári csendőr nyomozó osztály parancsnoka volt. A bírósági riport részletesen kitér a deportálások során elkövetett kegyetlenkedéseire.)

6. FARAGÓ Miklós: Emlékek a rabszolgaságból. Egy kényszermunkás riportja. = Mester Sándor: A toll mártírjai. (Bp. 1947.) Magyar Újságírók Emigrált, Deportált, Internált csoportja. 73—85. l.
(A Kápolnásnyék környékére vezényelt munkásszázad élete.)

7. Feltárták a „diplomás század" pusztavámi tömegsírját. = Fehérvari Népszava. Székesfehérvár, 1947. 81. 87. sz.

8. A fasiszták elhurcoltak. Pápai István emlékezik. = Fejér megyei Néplap. 1955. április 3.
(1944. november 3-án Székesfehérvárról a nyilasok és csendőrök 36 kommunistát hurcoltak el. Egy az életben maradtak közül emlékezik.)

9. Kétszáz orvos és mérnök tömegsírja. Pusztavámon. Napvilágra kerülnek a nyilas és SS bűnök. = Fehérvári Hírek. 1946. január 26.

10. Kínzások, tömeggyilkosságok sorozata Pintér József bűnlajstromán. A tizenöt éves leventéket is Németországba hurcoltatta a véreskezű nyilas főispán. = Fehérvári Népszava. 1946. október 15.

11. Kormánybiztosi jelentés a katonaság oroszbarát és háború-ellenes hangulatáról. 1944. november 12. = Felszabadulás. Bp. 1955. Szikra. 109—110. l.
(Fejér megye területéről.)

12. Mit csináltak a német háborús bűnösök Fejér megyében? = Fehérvári Hírek. 1946. február 17.
(A visszavonuló német csapatok 258 embert kivégeztek, 23 hidat felrobbantottak, iskolai berendezéseket tüzeltek el.)

13. Mit követtek el a német háborús bűnösök Székesfehérvárott? = Fehérvári Hírek. 1946. február 17.

14. NAMÉNYI Géza: Orvosok = Felvidéki Népszava. Miskolc. 1945. 28. május 20.
(Emlékezés a Pusztavám határában a fasizmus által meggyilkolt orvosokra és gyógyszerészekre.)

15. A nyilas uralom szörnyű bűneire derített fényt Schubert József népbírósági tárgyalása. = Fehérvári Népszava. 1946. március 28.

16. Nyolc hulla és egy újabb részletes taglista került elő a volt nyilasház pincéjéből. Pintér beismerte, hogy ő adott utasítást a munkaszolgálatosok kivégzésére. = Fehérvári Népszava. 1946. június 11.

17. Orendy Norbert, volt székesfehérvári csendőrtiszt kínzókamráinak borzalmai. = Fehérvári Népszava. 1946. 14. sz.

18. Öt férfit gyilkoltak meg a németek a fülei erdőben. = Fehérvári Hírek. 1945. május 1.

19. Pintér József bűnlajstroma az eddigieknél nagyobb tömeggyilkosságokkal bővült. Az ügyészség helyszíni vizsgálata Várpalotán 118 személyes tömegsírra bukkant. = Fehérvári Hírek. 1946. szeptember 13.
(1944-ben a nyilasok Várpalotán 118 székesfehérvári cigányt végeztek ki.)

20. A pusztavámi tömeggyilkosság. = Felvidéki Népszava. Miskolc. 1945. 22. sz. Május 13.

21. SULYOK Dénes: Dr Koch László fejfájára. = Fehérvári Hírek. 1945. április 13.

22. 168 orvost, gyógyszerészt és mérnököt mészároltak le a pusztavámi volksbundisták és SS legények. = Független Magyarország. 1945. 12. sz.

23. Szenzációs vallomás a siralomházban az 1944. évi bicskei robbantásról és a fejér megyei vasutasok elleni hajszáról = Fehérvári Népszava. 1946. december 13.
(A magdeburgi szovetséges bíróság háborús bűneiért halálra ítélte Gerhardt Kleinmann SS őrnagyot, aki a siralomházban vallotta be 1944-ben Fejér megyében elkovetett bűneit.)
24. Több mint 30 000 állatot raboltak el a németek Fejér megyéből. = Fehérvári Népszava. 1946. február 19.
25. Tömegsírt találtak a volt nyilasházban. = Fehérvári Népszava. 1946 június 8.

II. HARC A SZABADSÁGÉRT. FELSZABADULÁS.

1. Fejezetek hazánk felszabadításának történetéből. Bp 1960. Zrínyi K. 306. p
(Magyarország felszabadításának és azoknak a hősi harcoknak történetét tartalmazza, amelyet a szovjet hadsereg és vele vállvetve a bolgár, román csapatok vívtak.)
2. FELSZABADULÁS. 1944. szeptember 26—1945. április 4. Dokumentumok hazánk felszabadulásának és a magyar népi demokrácia megszületésének történetéből. Bp 1955. Szikra. 512. p.
(Egykori sajtóanyagból, levéltári dokumentumokból összeállított kötet. A szovjet hadsereg felszabadító harcairól, a magyar ellenállási mozgalomról, a fasiszta rémuralomról stb.)
3. HAZÁNK felszabadulása. 1944—1945. Bibliográfia és dokumentumgyűjtemény. Bp. 1955., Egyetemi Ny. 316. p. 39 t
4. HAZÁNK felszabadulásának krónikája. 1944. szeptember 24—1945. április 4. Bp. 1960. Egyetemi Ny. 47. p.
5. MAGYAR események. Jelentések. = Igaz Szó. 1944 43—53. p. október 24—december 26.
(A magyar és külföldi rádióállomások közleményeiből. 1944. októbei 24-től december 26-ig.)
6. NEMES Dezső: Magyarország felszabadulása. Dokumentumok. Bp. 1955 Szikra. 256. p
(Magyarország felszabadításának előzményei. A felszabadító harcok az ország területén és a demokratikus újjászületés kezdete. Magyarország teljes felszabadításáról szól a könyv.)
7. TÓTH Sándor: A szovjet hadsereg felszabadító hadműveletei hazánkban. Bp. 1955. Szikra. 195. p
(Magyarország felszabadításával a fél esztendeig tartó hősi kuzdelemmel, a szovjet harcosok hősiességével foglalkozik a könyv.)

III. FEJÉR MEGYE FELSZABADULÁSA

1. AMITROV: A német fasiszta hadsereg déli szárnyának szétzúzása. 1944. őszén és 1944—45. telén. = Hadtörténelmi Kozlemények 1955. 1. sz. 23—25. l.
(Német ellenlökés január 2—7. Bicske—Budapest, január 16—17 Zámoly felé. Január 18—26. Csabdi, Gánt, Velencei-tó, Vereb, Vál, Ercsi. Február 17 az ellenlökés felszámolása.)

2. BAJOR NAGY ERNŐ: Reggeltől — reggelig = Fejér megyei Néplap. 1955. 76. sz.
(Székesfehérvár és környékének felszabadulásáról.)

3. BALOGH László: Katonák. = Esti Hírlap. 1961. április 2.
(Vaszilij Namaszov hőstette a Székesfehérvár felszabadításáért folyó harcban.)

4. BARANYIKOV. Pavel: Marinka és Nyikolaj. = Magyar Nemzet 1962. március 28.
(Nyikolaj Kalosnyikov, aki részt vett Székesfehérvár felszabadításában, — levelet írt az Izvesztyija Szerkesztőségébe és ebben azt kérte, segítsenek neki megkeresni azt a magyar lányt, aki 1945-ben megmentette az életét.)

5. BARÓTI Géza: Egy emlékmű története. = Népszava 1961. április 4
(Polgárdi, 1945. március — 1945. november — 1946 április.)

6. BARÓTI Géza: Ezer év — négy hónap.
1. Karácsonyi ajándék.
2. Húsz napig béke volt.
3. A csigaház összeroppan.
4. Székesfehérvár feltámadása.
= Népszava, 1961. március 28, 29, 30, 31.
(Megrázó visszaemlékezés az 1944/45-ös szekesfehérvári télre.)

7 BOGÁR László: A szovjet Hadsereg felszabadító harcai Székesfehérvár térségében. = Néphadsereg. 1955. 69. sz.
(Hadművelet leírás térképpel.)

8. BUSI Vince: A megelevenedett emlék. = Képes Újság 1963 november 18.
(Nagylók. 1945, január 18-án.)

9. CSERJÉS Gyula: A bátor, emberséges tettet nem lehet elfeledni = Néphadsereg. 1963. október 5.
(1945. január 18-án. Nagylókon Takács István és Szántó Imre megmentette egy sebesült szovjet katona életét.)

10 CSERESZNYÁK István: Kelein kapitány. = Kisalföld 1961. április 2.
(Kelein kapitány még tizedes volt, amikor Székesfehérvár felszabadításáért harcolt, — ezekre a napokra emlékezik vissza.)

11. CSUKLY Alajos: Vereb igennel válaszol. = Fejér megyei Hírlap. 1959. április 4.
(Beszélgetés az egyik szemtanúval, aki látta a 39 szovjet katona kegyetlen meggyilkolását.)

12. DOMOGACKIH, Mihail: Hogy virág teremjen. = Népszabadság. 1962. november 7.
(A szovjet újságíró 1944—45-ben részt vett Fejér megye és Székesfehérvár felszabadításában. — Ennek emlékét idézi fel.)

13. DÖMÖTÖR Gergely: Tíz évvel ezelőtt... A fasiszták Székesfehérvár—dunapentelei ellencsapásának szétzúzása. = Néphadsereg 1955. 27. sz.

14. Döntőfontosságú hadműveletek folynak a magyar arcvonalakon. Súlyos harcok Esztergom és Székesfehérvár, valamint Marcali térségében. = Néplap. Debrecen. 1944. december 22.

15. Dunapentele. 1944. december 6. = Sztálinváros. 1954. 9. sz.
(Történet a város felszabadításának napjaiból.)

16. Emlékezzünk. Székesfehérvár, 1945—1955. = Fejér megyei Néplap. 1955. március 24.
(Képes visszaemlékezés a város felszabadulásának 10. évfordulóján.)

17. Felfelé a Dunán. A Dunai Vörös Hajóhad harcai. = Új Szó. 1946. 36. sz.
(Visszaemlékezés a Dunai Vörös Hajóhad Dunapentelénél vívott harcaira.)

18. Felszabadulásunk napjaiból. Vaszilij Namaszov gárdaőrmester hőstette. = Néphadsereg. 1953. 74. sz.
(Harc Székesfehérvárról.)

19. Fehérvári Krónika. 1944—45. Így született a szabadság... = Fejér megyei Hírlap. 1958. április 4.
(Eseménynaptár.)

20. FORTUSZ, Marija: Megrendítő találkozó. = Szovjet Híradó. 1962. július 2.
(1945. telén Baracson egy szovjet katona: Ivan Vaszljev hadnagy megmentette egy súlyosan sebesült magyar kislány életét. Tizenkét év utáni találkozásukról szól ez az írás.)

21. FORTUSZ, Marija: Üzenet a Dunának. Legyen béke és boldogság partjaid mentén.
= Esti Hírlap. 1961. 79. sz.
(Visszaemlékezés a Fejér megyei harcokra.)

22. FORTUSZ, Marija: Alba Regia. = Magyar Nemzet. 1961 80 sz.
(A hős felderítő lány székesfehérvári napjairól.)

23. GUSZEV, Vaszilij: A szív emléke. = Szovjet híradó. 1961. április 2. (Guszev, a moszkvai 200. sz. iskola történelem-tanára emlékezik a Székesfehérvár felszabadulásáért vívott harcokra, — amelyekben részt vett.)

24. GÁSPÁR László: Így történt! Budapest ostroma és felszabadítása orosz, angol és amerikai katonai szakírók és hadijelentések alapján. (Térképpel.) = Új Magyarország. 1947. 7. sz. (Sok szó esik a tanulmányban a Fejér megyei harcokról is.)

25. GÁSPÁR László: Budapest megmentője. A folyami átkelés hőse. (Dokumentum felvételekkel.)
= Élet és Tudomány. 1949. 45. sz.
(A két ukrán hadsereg egyesülése Ercsiben 1944. december 9-én)

26. A Hadseregfőparancsnok napiparancsa Malinovszkij marsallhoz a 2. ukrán arcvonal parancsnokához. Zacharov vezérezredeshez az arcvonal vezérkari főnökéhez.
= Hírek. Debrecen. 1944. 21. sz., december 10.
(Ercsi elfoglalása alkalmából.)

27. Heves harcok Budapesttől délnyugatra Nagy tankcsata a Velencei-tó mellett.
(Híranyag.) = Néplap, Debrecen. 1944. 19. sz.

28. Az 1945-ös balatoni védelmi hadművelet. (Fordítás a Nagy Szovjet Enciklopédia 4. köt. 117—118. old.)
= Felszabadulás. Bp. 1955. Szikra. 264—267. l.
(1945. március 6—15-én a Balaton, Velencei-tó és Sárvíz-csatorna vidékén vívott harcok.)

29. Így kezdődött. Battonyáról Szentgotthárdig a 18. Szovjet harckocsi hadtest nyomában. = Népszabadság. 1960. április 12, 13, 14, 21.
A félbeszakadt orgia.
(1944. december 24-én délután 3 órakor vonultak be a Bicskét felszabadító 18. harckocsi hadtest harcosai a községbe.)

30. JENEI Károly: Hogyan szabadult fel Székesfehérvár?
= Fejér megyei Néplap. 1955. 7. sz.

31. JENEI Károly: Székesfehérvár felszabadulása. — FEHÉRVÁR. A Vörösmarty Irodalmi Társaság irodalmi és helytörténeti antológiája. 1955. 1. sz.

32. KÉKESDI Gyula: A komisszár. Egy magyar internacionalista emlékezéseiből. = Népszabadság. 1964. november 7.
(Egy Székesfehérvár melletti tanyán bújkáló veterán találkozása 1945-ben a felszabadító szovjet katonákkal.)

33. KOCSIS Tamás: Bátorságból vizsgáztak és emberségből.
= Magyar Nemzet. 1963. szeptember 29
(Nagylók, 1945. január 18.)

34. KÓRÓDI József: Várnagy bácsi naplója. = Ország Világ 1964. április 1.
(Söréden él egy parasztember, aki életének nevezetesebb napjairól naplót vezetett. Az 1945. márciusában megfogalmazott oldalak. Prokopij Galusin gárdista hősi halálára emlékeznek.)

35. Lefortovszkijval 12 — Lakatos u. 12. = Fejér megyei Hírlap 1961. április 2.
(Ivanov gárdaőrnagy levele Moszkvából, amelyben az 1944. decemberi fehérvári harcokra emlékezik és egy fehérvári családra, akit a riporter a levél alapján megtalál.)

36. MAGYAR hazafiak szovjet kitüntetése. = Szovjet Híradó. 1963. október 6.
(Pjotr Mokrogusz egykori szakaszvezető találkozása Nagylókon Szántó Imrével és Takács Istvánnal, akik 1945. január 18-án megmentették az életét.)

37. MARKIN, Ilja: Sohasem felejtem el. = Fejér megyei Hírlap. 1961. április 2.
(A szerző visszaemlékezése a Fejér megye területén vívott felszabadító harcokra.)

38. MALAHOV: A 3. ukrán front 4. Gárda Hadserege visszaveri a német fasiszta csapatok támadását Székesfehérvár északnyugati körzetében. (Az ellenség második ellencsapása 1945. január 7-e és 13-a között.)
= Fejezetek hazánk felszabadításának történetéből. Bp. 1960. Zrínyi Kiadó. 87—91. l.

39. MALAHOV: A 3. ukrán front 4. Gárda Hadserege visszaveri a Székesfehérvár délnyugati körzetéből támadó német fasiszta csapatokat. (Az ellenség harmadik ellencsapása 1945. január 18. és 22. között.)
= Fejezetek hazánk felszabadításának történetéből. Bp. 1960. Zrínyi K. 92—103. l.

40. MALAHOV: A 3. ukrán front visszaveri a fasiszták Komárom körzetéből indított támadásait.
(Az ellenség első ellencsapása 1945. január 2—7-ig.)
= Fejezetek hazánk felszabadításának történetéből. Bp. 1960. Zrínyi K. 65—75 l.

41. MALAHOV: A Dunához előretört ellenséges csoportosítás felszámolása.
(1945. január 27. és február 16. között.)
= Fejezetek hazánk felszabadításának történetéből. Bp. 1960. Zrínyi K. 103—108 l.

42. A 2 ukrán front balszárnyának támadása Komárnó irányába.
(1945. január 6—10-ig.)
= Fejezetek hazánk felszabadításának történetéből. Bp. 1960. Zrínyi K. 75—86. l.

43. MALAHOV: A védelmi hadművelet előkészítése. (A 3 ukrán front parancsnokának elhatározása és a hadseregek védelmének megszervezése.)
= Fejezetek hazánk felszabadításának történetéből. Bp. 1960. Zrínyi K. 116—200. l.

44. A 2. ukrajnai hadsereg átkelt a Dunán és Budapesttől délre elfoglalta Ercsit. Tolbuchin hadserege széles szakaszon elfoglalta a Balaton partját. = Néplap. Debrecen. 1944. december 7.

45. Mindenki egészségére, aki él! Egy szovjet altábornagy naplójegyzetei. = Lobogó. 1961. április 4.
(Birjukov nyugalmazott altábornagy naplójegyzete a Székesfehérvár környéki harcokról: Jermolajev alhadnagy hőstette és hősi halála Zámolynál, a fasiszták kegyetlenkedései Vereben.)

46. PÉNTEK Imre: A dinnyésiek emlékeznek. = Fejér megyei Néplap. 1955. 56. sz.

47. POLJANOVSZKIJ, Maksz: Baráti találkozások. Egy volt haditudósító naplójából. = Szabad Föld. 1963. szeptember 1.
(Emlékezés az 1944/45-ös harcokra. Perkáta, Martonvásár.)

48. RUFFY Péter: Marinka. = Magyar Nemzet. 1962. április 30.
(Nyikolaj Kalasnyikov levelére, — amelyet az Izvesztyija Szerkesztőségéhez írt, s amelyben az életét megmentő magyar lány megkeresését kérte, — többen is válaszoltak. Ruffy őket keresi fel, s ők visszaemlékeznek a Fejér megyében folyt felszabadító harcokra.)

49. SISMONYIN, Jurij: Ismét Magyarországon. = Élet és Irodalom. 1962. szeptember 8.
(Jurij Sismonyin a neves műfordító számos magyar író — Darvas József, Veres Péter, Mesterházi Lajos stb. — műveinek orosznyelvű tolmácsolója, magyarországi útja során Fejér megyében járt, — egy Bicske melletti községben — és egy idős asszonyra emlékezik ebben az írásban, aki 1944-ben megmentette az életét.)

50. SZABÓ László: A felderítők (Martiscsenko — Hornyánszky Károly). = Népszabadság. 1961. 50. p. 2—3. l.

51. Székesfehérvárnál is megindult a szovjet offenzíva. = Néplap. Debrecen. 1945. 27. sz.

52. SZIGETI Imre—OROSZ Rezső: Fejér megye felszabadításának története. (Cikksorozat.) = Fejér megyei Néplap. 1954. 288, 294, 300, 305 és 1955. 7. sz.

53. SZILÁGYI István: Duzzadnak a rügyek a verebi gesztenyefákon. = Fejér megyei Hírlap. 1958. április 4.
(Szemtanú visszaemlékezése a szovjet katonák kegyetlen meggyilkolására.)

54. A Szovjet Tájékoztatási Iroda jelentései Budapest teljes bekerítéséről. = Felszabadulás. Bp. 1955. Szikra. 64—65. l.
(Hadijelentés 1944. december 25-én Bicske, december 26-án Csákvár és Szár felszabadításáról.)

55. Szovjet előnyomulás Székesfehérvár körzetében. = Néplap. Debrecen. 1945. február 11.

56. A szovjet sajtóiroda jelentései. A december 28-i jelentés, a december 29-i jelentés. = Magyar Újság. (Arcvonal Politikai Osztály.) 1944. 29. sz., december 30.
(A Székesfehérvár környékén folyó harcokról.)

57. Szovjet előnyomulás Székesfehérvár körzetében. = Néplap. Debrecen. 1945. 32. sz., február 11.

58. Szovjet Tudósító Iroda jelentéseiből. 1945. január 21, 22. = Magyar Újság. 1945. 9. sz., január 23.
(A Fejér megye területén folyó harcokról.)

59. A szovjet csapatok áttörték a németek dunántúli arcvonalát. Elfoglalták Zirc, Veszprém, Enying, Esztergom, Mór városokat és többszáz helységet. = Néplap. Debrecen. 1945. 40. sz., március 27.

60. SZŰTS Anna: Szabadok lettünk! = Fejér megyei Néplap. 1955. 69. sz.
(1945. március 23-án történt Székesfehérvárott.)

60/b. TITKOS napló a tó fenekén. Kotrógép találta meg egy német hadosztály bizalmas iratait. = Hétfői Hírek. 1963. július 8.
(A martonvásári Brunszvik kastély parkjában lévő tó medrének kotrása közben megtalálták a 112-es páncélos hadosztály vezérkari főnökének naplóját. A napló írásakor a Velencei-tó térségében a 6. SS páncélos hadsereg áttörést igyekezett kierőszakolni Budapest felé.)

61. ÚJVÁRI Imre László: A szabadságnak nagy ára volt. A 30-as dandár krónikája. = Néphadsereg. 1962. március 31.
(A Nyizsnye-Dnyeprovszki Kutuzov renddel kitüntetett dandár legendáshírű Fejér megyei harcainak története. Korabeli fényképekkel.)

62. Vác elesett. Székesfehérvár és a lispei olajvidék felé nyomul előre a szovjet hadsereg. = Néplap. Debrecen. 1944. 10. sz., december 10.

63. VÁZSONYI István: A diadalmas Vörös Hadsereg benyomult Buda külső kerületeibe. Székesfehérvár, Esztergom, Salgótarján szovjet kézen. = Néplap. Debrecen. 1944. 27. sz., december 28.

64. VÁZSONYI István: Újabb német ellentámadások Bicske térségében. = Néplap. Debrecen. 1945. január 6.

65. VÁZSONYI István: A Tolbuchin hadsereg elfoglalta Székesfehérvárt és Veszprémet. = Néplap. Debrecen. 1945. 67. sz., március 25.

66. VERŐ Gábor: A Velencei-tótól Bécsig. Az utolsó német ellentámadás felszámolásának napjai. = Lobogó. 1960. 13. sz., 4—5. p.

67. Veszprémet, Székesfehérvárt és Zirce elfoglalták a szovjet csapatok. = Szabad Nép. 1945. 1. sz., március 25.

68. A Vörös Hadsereg a Dunántúlon tör előre Budapest felé. = Felszabadulás. Bp. 1955. Szikra. 59—60. l.
(A Szovjet Tájékoztatási Iroda hadijelentése 1944. december 7-én, Adony felszabadításáról.)

IV. MEGHALTAK A HAZÁÉRT ÉS MAGYARORSZÁGÉRT

1. A Lövölde kertben kaptak méltó helyet, az elesett szovjet hősök. = Fehérvári Hírek. 1945. május 20.

2. Elkészült az orosz hősi halottak emlékműve Dunapentelén. = Fehérvári Hírek. 1945. július 27.

3. Meghaltak a hazáért és Magyarországért. A város átvette gondozásra az orosz hősi temetőt. = Fehérvári Hírek. 1945. október 10.

V. A ROMOKON ÚJ ÉLET SARJAD

1. Felszabadultunk! = Fehérvári Hírek. 1945. március 29. (Vezércikk.)

2. Dolgoznak a városi ügyosztályok: szegénykonyha, az elesettek támogatása, romeltakarítás, a fertőző betegségek megelőzése szerepel a közélelmezési, népjóléti, közmunka és közegészségügyi ügyosztály programján. = Fehérvári Hírek. 1945. április 3.

3. Mit végzett az Ideiglenes Városi Bizottság? Részletek a Huszonegyes Bizottság beszámolójából. = Fehérvári Hírek. 1945. április 5.
(Folyik az ellátatlanok nyilvántartásba vétele, a város egyik vízműtelepén már üzemképesek a gépek és a próbaüzemeltetés is megindult. A város legnagyobb nehézsége, hogy járművek nincsenek.)

4. Május elsejére készül Székesfehérvár. Énekkar, szavalókórus, zenekar, ünnepi műsor szerepelnek a szabadság ünnepének programján. = Fehérvári Hírek. 1945. április 25.

5. Székesfehérvár első szabad májusa. = Fehérvári Hírek 1945 május 4.
(Tudósítás az eseményekről.)

6. Boldog örömmel ünnepelte Székesfehérvár a békét. = Fehérvári Hírek. 1945 május 10.
(Harmincotezren gyűltek össze a Városházteren, hogy ünnepeljék a fasiszta Németország felett aratott győzelmet.)

7. Megalakult a városi törvényhatósági bizottság. Tízezer pengőt jegyzett a Kommunista Párt az újjáépítési kölcsönre. = Fehérvári Hírek. 1945. május 20

8. Városépítő bizottság veszi kezébe az újjáépítést. Megindul a jéggyár. Megalakult Székesfehérvár és Fejér megye újjáépítés. szövetkezete. = Fehérvári Hírek. 1945. június 5.

9. Megindult a távíró és csomagforgalom. Megnyílt a pályaudvari postahivatal. = Fehérvári Hírek. 1945. július 6.

10. Hatvanötezer munkaórát dolgozott a 17. honvéd gyalogezred az újjáépítés szolgálatában. Honvédeink fehérvári és Fejér megyei rohammunkja. = Fehérvári Hírek. 1945. augusztus 5.

11. A Vörös Hadsereg segítsége Székesfehérvárnak. = Fehérvári Hírek. 1945. szeptember 23.
(A város zavartalan élelmiszer-ellátásának fő akadalya a közlekedési eszközök hiánya. — A szovjet városparancsnokság egy 5 tonnás és egy 2 tonnás gépkocsit, valamint 2000 liter benzint adott a városnak.)

12. Nappal dolgozik, este előadásokat hallgat, éjszaka tanul hatvan fehérvári munkás, akik közigazgatási pályára készülnek. = Fehérvári Hírek. 1945. december 14.

13. Helyzetkép a város életéről. = Fehérvári Hírek. 1946. január 20.
(Az iskolák szünetelnek. A rendőrség jelentése szerint 2 magánautó, 1 bérautó, 8 motorkerékpár és 5 teherautó van a városban.)

14. Székesfehérvár népe lobogódíszben, tömegfelvonulással ünnepelte a Köztársaság kikáltását. = Fehérvári Hírek. 1946. február 6.

15. Varosunk adottságai és jövője. A város helyzetéért a város minden polgára felelős. Fejlődésünk iránya az iparosodás felé mutat. Székesfehérvár nagy lehetőségeket tartogat a kereskedelem számára. = Fehérvári Hírek. 1946 március 13

16. Sikeresen vizsgáztak a közigazgatási tanfolyam résztvevői. = Fehérvári Hírek. 1946. március 17.

17. Mégis iparváros lesz Székesfehérvár = Fehérvári Népszava. 1946 február 26.

18. Székesfehérvár súlyos napjainak története. Egy szemtanú visszapillantásai. = Fehérvári Hírek. 1946. március 24.

19. Az orosz városparancsnok cselekvésre szólította fel a megye és a város vezetőit. Piszarenko ezredes háromórás beszédében vázolta fel a tennivalókat. Lovalat már adtak s még adni fognak. = Fehérvári Hírek. 1946. március 31.

20. Székesfehérvár oldja meg történelmi múltjához méltóan problémáit. = Fehérvári Népszava. 1946. március 30.
(Piszarenko ezredes városparancsnok 1946. március 28-án magához kérette a város vezetőit és az újjáépítésről tárgyalt velük.)

21. Felszabadulását ünnepli Székesfehérvár. = Fehérvári Népszava. 1946. március 26.
(Tudósítás a város felszabadulásának első évfordulóján rendezett ünnepségről.)

22. A munkásság és értelmiség összefogásának jegyében ünnpelte Székesfehérvár az ország felszabadulásának évfordulóját. = Fehérvári Hírek. 1946. április 7.

23. Szívvel, lélekkel ünnpelte Fehérvár a magyar felszabadulást. = Fehérvári Népszava. 1946. április 6.

24. Tüntessük el a város háborús szeplőit! Mi lesz a május 1-re ígért intézkedések végrehajtásával? = Fehérvári Hírek 1946. április 28.

25. Egy esztendő a demokratikus megye hőskorából = Fehérvári Népszava. 1946. július 23.

26. Utcanevek örökítik meg a demokrácia és a szocializmus úttörőinek emlékét. = Fehérvári Népszava. 1946. április 30

27. Százéves a magyar vasút. A székesfehérvári vasutasság szerepe az újjáépítésben. = Fehérvári Hírek. 1946. július 17.

28. Nagy sikerrel indult útjára a forint Székesfehérvárott. = Fehérvári Népszava 1946. augusztus 3.

29. Rövid séta a forint fehérvári bemutatkozása körül = Fehérvári Hírek. 1946. augusztus 4.

30. Városvezetőink hosszabb megbeszélést folytattak az újjáépítési miniszterrel Székesfehérvár problémáiról. Külön pénzügyminiszteri bizottság jön le Székesfehérvárra a városi költségvetést összeállítani. = Fehérvári Hírek. 1946. szeptember 4.
31. Hogyan indult meg Fejér megyében az összeomlás után az élet? Az alispán jelentése. = Fehérvári Népszava. 1946. február 10.

VI. KOMMUNISTA PÁRT

1. A felvilágosító munka első állomása. = Fehérvári Hírek. 1945. január 6.
   (Tudósítás a Magyar Kommunista Párt 1945. január 3-án tartott első székesfehérvári nagygyűléséről.)
2. A Kommunista Párt nyílt népgyűlése. = Fehérvári Hírek. 1945. április 3.
   (1945. Húsvét vasárnap népgyűlésre jöttek össze a fehérvári kommunisták. A lelkes hangú gyűlésen hitet tettek az újjáépítés mellett.)
3. A Kommunista Párt vasárnapi kongresszusa a megye újjáépítéséért harcolt. = Fehérvári Hírek. 1945. május 30.
   (A Kommunista Párt első Fejér megyei konferenciája hatalmas siker jegyében folyt le. Megjelent a megyéből 200 párttitkár és propagandavezető és a fehérvári pártvezetőség teljes számban.)
4. Húszezer ember tett hitet vasárnap a demokrácia mellett a Magyar Kommunista Párt nagygyűlésén. = Fehérvári Hírek. 1945. augusztus 29.
5. A Csepeli WM kommunista rohammunkásai megsegítették Zámoly parasztdolgozóit. = Fehérvári Hírek. 1946. szeptember 9.
6. Minden erőt városunk újjáépítésére! Most jelent meg nyomtatásban a Magyar Kommunista Párt székesfehérvári szervezetének városfejlesztési terve. Székesfehérvár nem volt, hanem lesz. = Fehérvári Hírek. 1946. szeptember 21.

VII. NEMZETI BIZOTTSÁG

1. SZIRBIK Ferenc: A Nemzeti Bizottság. = Fehérvári Hírek. 1945. április 5.
   (1945. április 3-án alakult meg a Nemzeti Bizottság. — a cikk a NB feladatairól szól.)
2. Megalakult városunkban a Nemzeti Bizottság. = Fehérvári Hírek. 1945. április 5.

3. A székesfehérvari Nemzeti Bizottság nagygyűlése. = Fehérvári Hírek. 1945. április 11.
(A Székesfehérvári Nemzeti Bizottság nagygyűlése. 1945. április 18-án az Alba moziban. A nagygyűlés vezérgondolataiból: A szabadság áldás, de csak akkor, ha vissza nem élnek vele. Szervezkedni kell a munkásságnak. Székesfehérvár szebb lesz mint valaha.)

VIII. TERMELNEK ÚJRA A GYÁRAK

1. Kevés a munkaerő, hiányoznak a szerszámok, nincs pénz a megyei utak javításához. Beszélgetés az Államépítészeti Hivatal vezetőjével. = Fehérvári Hírek. 1945. július 22.

2. Arccal a közművek felé. Hogyan épít a villanygyár és a vízműtelep? = Fehérvári Hírek. 1945. július 31.

3. Arccal a közművek felé. A gázgyár az újjáépítés szolgálatában. = Fehérvári Hírek. 1945. augusztus 3.

4. Elértéh a békebeli termelés mértékét a Weisz és Tull bőrgyár munkásai. = Fehérvári Hírek. 1945. augusztus 15.

5. A bőrgyár jóvoltából 100 pár cipőtalpat kapnak havonta ingyen a város szegénysorsú lakosai. Sikerült biztosítani Székesfehérvár cipőtalp ellátását. = Fehérvári Hírek. 1945. november 3.

6. PÁVA Jenő: Beszélő számok a közművekről = Fehérvári Hírek. 1946. január 6.
(Áramot kap már Szabadbattyán, Füle, Polgárdi, Lepsény, Balatonbozsok, Enying — javul az ivóvíz ellátás Székesfehérvárott.)

7. Meg lehet háromszorozni a termelést a móri bányában = Fehérvári Hírek. 1946. február 20.

8. Lendületbe kell hozni Székesfehérvár ipari életét. Az ipar jövő fejlődésének útja. = Fehérvári Népszava. 1946. június 27.

9. Akik meghaltak azért, hogy Fehérvárott égjen a villany. Hősies múlt: A pótolhatatlan gépek fegyveres megmentése a németektől. Biztató jövő: Minden nagyobb fehérvári épületet fűteni fog a villanygyár. = Fehérvári Népszava. 1946. november 24.

10. Dolgoznak a fehérvári üzemek. Szocialista hősök között a Weisz és Tull bőrgyárban. = Fehérvári Népszava. 1946. április 30.
(A munkások megemlékeznek arról is, hogyan mentették meg a németektől a gyár gépeit.)

11. Kormányzászlót kapott a széncsata két győztese a kisgyóni és a móri bánya. = Fehérvári Népszava. 1946. május 4.

12. Csodát művel majd Székesfehérvár élniakarása. Virágzó ipart teremtünk majd a romok helyén. = Fehérvári Népszava. 1946. június 25.
(Huszonnégy budapesti újságíró látogatása a fehérvári üzemekben.)

13. Tizenháromezer négyzetméter utat épített újjá Fejér megyében az Államépítészeti Hivatal. = Fehérvári Népszava. 1946. április 13.

14. Épül a város. = Fehérvári Népszava. 1946. április 16.
(A kedvező időjárás lehetővé tette, hogy korábban megindulhatott a középületek helyreállítása. 115 munkás dolgozik az építkezéseken.)

IX. AZ ÚJ KENYÉRÉRT
(Megkezdődött a mezőgazdaság talpraállítása)

1. Mezőgazdasági kultúrközpont lesz Martonvásár. = Fehérvári Hírek. 1945. július 18.

2. Minden remény megvan arra, hogy jövőre a baromfiállomány nagyrészét sikerül pótolni. = Fehérvári Hírek. 1945. július 20.

3. Több mint száz orosz kölcsönfogat dolgozik a móri járásban. = Fehérvári Hírek. 1945. július 25.

4. „Szabad aratás" ünnepély a városi strandon. = Fehérvári Hírek 1945. július 31.

5. Szolgaegyházától — Szabadegyházáig. Hogyan született újjá egy Fejér megyei falu? = Fehérvári Hírek. 1945. augusztus 5.

6. Szívvel, lélekkel ünnepelte Kápolnásnyék az első szabad aratást. = Fehérvári Hírek. 1945. augusztus 8.

7. Öt község termelői tizenkétezer holdon szövetkezetet alakítottak Martonvásáron. = Fehérvári Hírek. 1945. augusztus 8.

8. Fogjon össze a város és a megye a mezőgazdaság újjáépítésében. = Fehérvári Hírek. 1945. augusztus 15.
(400 000 hold felszántásáról kell gondoskodni.)

9. 8000 tehenet kapnak a megye gazdái. = Fehérvári Hírek. 1945. augusztus 22. ?

10. Vihar a Velencei-tavon. Szövetkezetbe tömörülnek a halászok. = Fehérvári Hírek. 1945. szeptember 5.

11. A Vörös Hadsereg lovai segítenek az őszi szántási munkálatoknál. = Fehérvári Hírek. 1945. október 31.
(Mórott és a környező pusztákon 12 fogat, Csákberényben 6 fogat, Bodajkon és Söréden 7—7 fogat, Nagyvelegen, Csókakőn 3—3 fogattal és Pusztavámon 5 fogattal segítették a szovjet katonák az őszi mezőgazdasági munkák befejezését.)
12. Százezer hold föld fel van szántva a vármegyében. Negyven vagon vetőmagra lenne még szükség. = Fehérvári Hírek. 1945. november 18.
13. Rendet teremtenek az üzemanyagellátás terén. Erélyes intézkedések a tavaszi munkálatok érdekében. 110 vagon vetőmag kiutalást kapott a megye. = Fehérvári Hírek. 1946. március 6.
14. Fokozott ütemben folyik a földek aknátlanítása. A székesfehérvári 21. Honvéd Kiegészítő Parancsnokság közleményei. = Fehérvári Népszava. 1946. április 27.
15. Öt hónap alatt háromszázezer robbanótestet tettek ártalmatlanná a fehérvári aknakutatók. Huszonnyolcezer hold vált ismét művelhetővé egy esztendő hősies munkájával. = Fehérvári Népszava. 1946. szeptember 17.

X. A FÖLD AZÉ, AKI MEGMŰVELI (Földosztás)

1. Megvalósul a földreform. Az Ideiglenes Nemzeti Kormány rendelete a nagybirtok megszüntetéséről és a földműves nép földhözjuttatásáról. = Fehérvári Hírek. 1945. április 1.
2. Megindult a földigénylő bizottság működése. = Fehérvári Hírek. 1945. április 13.
3. Megindult a földelosztás Székesfehérvárott. A Kommunista Párt és a Parasztpárt nagygyűlésén Tildi István miniszteri biztos osztotta ki az első birtokleveleket. = Fehérvári Hírek. 1945 április 18.
4. Móron ünnepélyes keretek között megkezdődött a földosztás. = Fehérvári Hírek. 1945. április 20.
5. A földreform eddigi eredménye Fejér megyében: Hatezer kisparaszt dolgozik már saját földjén. = Fehérvári Hírek. 1945. április 27.
6. A földreform az alispáni jelentés tükrében. 374 nagybirtokos helyett 28 742 újgazda. Száznyolcvanezer holdat osztottak ki eddig Fejér megyében. = Fehérvári Népszava. 1946. február 19.
7. A földreform szétzúzta a feudalizmust Fejér megyében. = Fehérvári Népszava. 1946. április 23.
8. Elpusztultak a feudalizmus sasfészkei Fejér megyében. = Fehérvári Népszava. 1946. május 2.

XI. EGÉSZSÉGÜGY

1. Ez történt egy hét alatt Székesfehérvár közegészségügye érdekében. Rövid beszélgetés a tisztifőorvossal. = Fehérvári Hírek. 1945. január 11.

2. Megmozdult a megye a Szent György Kórház újjáépítése érdekében. = Fehérvári Népszava. 1946. március 16.

3. Ma reggel megkezdték a Szent György Kórház újjáépítését. Vasárnap, hétfőn kórházi nap. Több milliárd értékű felszerelést kap a kórház. = Fehérvári Hírek. 1946. március 22.

4. Sürgősen mentőautót a Szent György Kórháznak! Látogatás az újjászülető kórháznál. Az aknasérültek szörnyű látványa. Emberfeletti küzdelmet folytat az orvosi kar a nehézségekkel. = Fehérvári Hírek. 1946. március 24.

5. Épül a Szent György Kórház. Május 1-én megnyílik a fertőző osztály. = Fehérvári Népszava. 1946. március 28.

6. Város és megye dolgozóinak összefogása nyomán felavatták vasárnap az újjáépített Szent György Kórházat = Fehérvári Népszava. 1946. október 29.

XII. KULTURÁLIS ÜGYEK

1. Szimfónikus zenekar alakul Székesfehérvárott. = Fehérvári Hírek. 1945. április 11.

2. Szombaton nyílik az Alba mozi. = Fehérvári Hírek. 1945. április 15. (A megnyitó előadáson a Vörös Hadsereg bulgáriai diadalmas bevonulásáról készült filmet, — majd Chaplin „Aranyláz" című filmjét vetítették.)

3. Megnyílnak az iskolák. = Fehérvári Hírek. 1945. április 18.

4. Futár viszi a Fehérvári Híreket a vármegye legtávolabbi zugába. = Fehérvári Hírek. 1945. május 9.
(Megszervezték az újságok szállítását Fejér megyében.)

5. Lezajlott az első szabadtéri műsoros est a Városháztéren. = Fehérvári Hírek. 1945. július 11.

6. Többezres tömeg tapsolta végig a Demokratikus Nőszövetség műsoros estjét. = Fehérvári Hírek. 1945. július 18.

7. Fehérvárott is lesz könyvnap. = Fehérvári Hírek. 1945. július 18. (A budapesti könyvnapok sikereire elhatározták, hogy Fehérvárott is megrendezik a könyvnapokat. 1945. július 20. 21 és 22-én.)

8. Nagy sikere volt a székesfehérvári könyvnapnak. = Fehérvári Hírek. 1945. július 25.

9. Újra munkában a székesfehérvári Kamarakórus. = Fehérvári Hírek. 1945. július 27.

10. (1945) Augusztus 10. Első Szabadegyetemi előadás = Fehérvári Hírek. 1945. augusztus 5.

11. Kulturális kérdéseket tárgyalt a Városi Nemzeti Bizottság. = Fehérvári Hírek. 1945. augusztus 24.
(Határozat a város értékes könyvállományának és a könyvtárak pótolhatatlan könyvanyagának megmentésére.)

12. Mi újság a kulturális élet frontján? Tervek, elgondolások Székesfehérvár szellemi újjáépítésére. = Fehérvári Hírek. 1945. december 25.

13. Nagy sikerrel mutatkoztak be a fehérvári írók. = Fehérvári Hírek. 1945. január 23.
(Tudósítás az első irodalmi estről.)

14. Megalakult a Megyei Népművelési Tanács. = Fehérvári Hírek. 1946. január 31.

15. Mi lesz a múzeumok sorsa? = Fehérvári Népszava. 1946. február 16. 5. sz.
(Megállapodás arról, hogy a város egyik fő kulturális, történelmi és népi értékkel rendelkező intézményét a két törvényhatóság — megyei és városi közösen fogja fenntartani.)

16. Állami kezelésbe veszik a fehérvári múzeumot. Megalakult a Gyűjteményügyi Bizottság székesfehérvári szervezete. = Fehérvári Népszava. 1946. február 28. 10. sz.

17. Újjáalakult a MÁV dalárda. Legyen alapja a „Szabad Május" Kórus az új városi dalárdának. = Fehérvári Népszava. 1946. március 7. 13. sz.

18. A munkás zene-kultúra is helyet kap az októberben megnyíló zeneiskolában. Farkas Ferenc igazgató nyilatkozata a jövő év terveiről. = Fehérvári Népszava. 1946. szeptember 19.

19. Székesfehérvár őszi kultúrprogramja. = Fehérvári Népszava. 1946. szeptember 28.

20. A diákok és a szülők segítségével állítják helyre az állami gimnáziumot. = Fehérvári Népszava. 1946. október 1.

21. Újjáépítik a megrongálódott székesfehérvári elemi iskolákat. = Fehérvári Népszava. 1946. március 20.

22. Tízezer könyve maradt a Városi Könyvtárnak. = Fehérvári Népszava. 1946. április 4. 25. sz.
(A hadműveleti események során elpusztult könyvtár állományának rendezése.)

23. „Legyen az a ház a szociális kultúra hajléka." Kultúrházat avattak hétfőn a villanygyárban. = Fehérvári Népszava. 1946. április 29. 34. sz.

24. A legsurgősebben meg kell nyitni a városi könyvtárat. A Nemzeti Bizottság eljár, hogy megfelelő helyiségekben tanithassanak az iskolák. = Fehérvári Népszava. 1946. július 27.
Szenzációs különlegességek Fejér vármegye levéltárában = Fehérvári Népszava. 1946. november 17.
(Hogyan mentették meg a levéltár anyagát, amikor a németek el akarták szállítani.)

25. Látogatás a Székesfehérvári Kamarakórusnál. Egy igazán demokratikus szellemű egyesület élete. = Fehérvári Hírek. 1946 április 28.

26. Színházi mérleg. Helyes-e az Ormay-társulat műsorpolitikája? = Fehérvári Hírek. 1946. július 10.

XIII. SPORT

1. Székesfehérvárott is megindul a sportélet. = Fehérvári Hírek. 1945. május 9.

2. Megalakult a székesfehévári játékvezetők helyi csoportja. (Híranyag.) = Fehérvári Hírek. 1945. július 5.

3. Seregszemle a fehérvári futballisták felett. = Fehérvári Hírek. 1945. július 1.

4. A strand mellett legyen az új sportpálya. = Fehérvári Hírek. 1945. július 4.

5. SZTC matinéval: Előre győzelemmel indult meg a fehérvári sportélet. = Fehérvári Hírek. 1945. július 4.

6. Huszonot—harminc atléta edz már a sóstói pályán. = Fehérvári Hírek. 1945. július 31.

7. Új sportpálya épül Székesfehérvárott. = Fehérvári Hírek 1945. szeptember 23.

8. Nagy nehézségekkel kell megküzdeniök a fehérvári sportedzőknek = Fehérvári Hírek. 1945. november 25.

9. Csengő kardok, pattogó ping-pong-labdák és derűsarcú sportolók között az SZTC hatalmas otthonában. = Fehérvári Hírek 1945. december 16.

10. A fehérvári polgárság találkozója volt az SZTC 30. közgyűlése. Jól sikerült sportműsor keretében mutatkoztak be a teremsportok szakosztályai. = Fehérvári Hírek. 1945. december 19.
11. Az Előre továbbra is a munkásság reprezentatív egyesülete marad. = Fehérvári Hírek. 1946. január 30.
(A MÁV Előre tisztújító közgyűléséről készült tudósítás.)
12. Hat szakosztályt alakított meg a MÁV Előre. = Fehérvári Hírek. 1946. február 2.
13. Impozáns ünnepség keretében avatta fel új sportpályáját a székesfehérvári Torna Club. = Fehérvári Hírek. 1946. szeptember 27.

XIV. REGÉNYEK, ELBESZÉLÉSEK, VERSEK

1. BAKLANOV, Grigorij: A főcsapástól délre. (Regény) Bp. 1959. Kossuth K. 287. l.
(A mozgalmas leírásokkal telített kisregény eseményeit hiteles tényanyagra építi az író. Egy Székesfehérvár körül harcoló szovjet alakulat katonáiról ad élethű ábrázolást.)
2. CSANÁDI Imre: Ballada Fehérvár bombázása után. (Vers.) = Csanádi Imre: Esztendők terhével. Bp. 1953. Szépirodalmi K. 81—82 l.
3. CSANÁDI Imre: 1944. Részletek egy készülő költeményből. I—II. r. = Csillag 1954. 4. sz. 472—473 l. 9. sz. 1632—1636 l.
(Egy szökött katona a Vértes-hegységben 1944/45 telén.)
4. HERNÁDI György: 1945. (Vers.) = Hernádi György: Földem, sorsom. Bp. 1959. Szépirodalmi K. 118. l.
(Az üldözött költő szülővárosába, Székesfehérvárra érkezik.)
5. JANKOVICH Ferenc: A megébredt táj. (Vers.) = Jankovich Ferenc. Szántód partjainál. Bp. 1954. Szépirodalmi K. 233—235 l.
(Emlékezés a Fehérvár környéki harcokra.)
6. JANKOVICH Ferenc: Csepp a tengerben. (Regény.) Bp. 1956. Magvető. 714 l.
(Székesfehérvár és egy dunántúli község (Bodajk) élete a felszabadulás heteiben.)
7. MARKIN, Ilja. A Duna partján. (Regény.) Bp. 1954. Honvéd K. 515. l.
(A szovjet hadsereg felszabadító harcai Fejér megyében.)
A dokumentum-regény a modern hadvezetés bőséges ismertetésével írja le izgalmas történelmi regényben a Duna, Vértes, Balaton, Székesfehérvár és Bicske körzetében a 3. Ukrán hadsereg Gárdahadosztályának hősies és sikeres küzdelmeit.

8. MISIN, B.: Ercsi, Baracska, Etyek, Budakeszi... (Emlékezések a felszabadulásra.) (Elbeszélés.) = Felszabadult hazánk. Bp. 1955. Katonai Kiadó. 56—57 l.

9. NAGY József: PAPKA. (Elbeszélés.) = Fejér megyei Hírlap. 1958. április 2.
(Kedves történet egy idős szovjet katonáról, aki Martonvásáron találkozott négy év után katona fiával.)

10. SÁNDOR András: Megnyertük az ezredéves pert. (Regényrészlet.) = Sándor András: Híradás a pusztáról. Bp. 1950. Szikra. 41—49. l. (Nagykarácsony felszabadulása.)

11. VASVÁRI István: MAMÁSA. = Esti Budapest. 1955. 72. sz.
(Elbeszélés egy magyar asszonyról, aki saját fiaként ápolt egy sebesült szovjet katonát Dinnyésen, 1945. januárjában.)

12. VITÁNYI János: Csókavári hajnal. Bp. 1951. Ifjúsági K. 62. l.
(1945. Télutó. A Vértesben lévő Csókavár fiataljai együtt harcolnak egy előretolt szovjet partizánalakulattal.)

13. ZSOMBOR János: Szovjet hősök magyar földön. A Komszomol neveltje. = Néphadsereg. 1955. 76. sz.
(Elbeszélés egy ifjú szovjet katonáról, a Velencei-tó körüli harcokban.)

14. ZSOMBOR János: A velencei hősök. (Elbeszélés.) = Szovjet Kultúra. 1955. 3 sz.
(Egy szovjet hős önfeláldozása a Velencei-tó környékén.)

TARTALOMJEGYZÉK

	Oldal
Előszó	3
Tájékoztató a bibliográfia használatához	4
Felszabadulási eseménynaptár	5
Fejér megye helységeinek felszabadulása a német megszállás alól	7
A fasizmus rémtettei Fejér megyében (Német megszállás — nyilas terror)	11
Harc a szabadságért. Felszabadulás	13
Fejér megye felszabadulása	14
Meghaltak a hazáért és Magyarországért	20
A romokon új élet sarjad	20
Kommunista Párt	23
Nemzeti Bizottság	23
Termelnek újra a gyárak	24
Az új kenyérért (Megkezdődött a mezőgazdaság talpraállítása.)	25
A föld azé, aki megműveli. (Földosztás.)	26
Egészségügy	27
Kulturális ügyek	27
Sport	29
Regények, elbeszélések, versek.	30